

Developing a causal model of teaching style and teachers' epistemological beliefs based on critical thinking with the mediation of personality organization

Hassan Gharibi^{1*}, Peyman Naderi², Aram Naderian³

پندیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۸/۲۴

دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۲۳

Accepted Date: 2025/11/15

Received Date: 2024/04/11

Abstract

Introduction: Teaching style is the method through which the teacher creates favorable educational conditions and provides learning conditions for learners. It also shows the quality of behavior that the teacher uses in leading the class and refers to the behavior that the teacher shows in his interactions with students and plays an important role in different aspects of teaching (Darvishgadimi & Roudbari, 2008). (Pirei & Pourfarhadi, 2018) quoted by Riechmann & Grasha (1996) introduced the teaching style as influenced by the values, beliefs, attitudes and cultural and social background of the teacher. He believes that one of the most comprehensive teaching and learning styles is Grasha and Richman's teaching and learning model. In this model, he has paid attention to the teaching style from the point of view of teaching approaches that are either comprehensive or teacher-oriented. In addition to the teachers' teaching style, another factor affecting academic achievement and motivation is the critical thinking that students need to acquire in schools and to evaluate what they have heard, read, thoughts and beliefs that they encounter in life and about them. Make rational decisions (Sajdirad et al., 2021). Thinking is the basis of any kind of learning and the development of any skill or knowledge depends on it. Critical thinking as one of the missions of higher education has recently been highly considered. Critical thinking is a kind of reasoned, orderly, purposeful, logical and result-based thinking that examines and analyzes information in a scientific way and includes both emotional and cognitive aspects. Critical thinking skills allow people to gain deep and clear views; they become interested in the events and choose an acceptable and fair way to perform the action. The research of Shiralinejad (2017) showed that there is a relationship between the tendency to think critically and the teaching style of professors, and the tendency to think critically is a significant predictor of teaching style.

1. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities and social sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

*(Corresponding author):

Email: h.gharibi@uok.ac.ir

2. M.A educational psychology, Teacher, primary education, Sazez, Iran.

3. M.A educational psychology, Teacher, primary education, Marivan, Iran.

Personality psychologists believe that the personality and psychological characteristics of people play a role in all their actions. In this regard, paying attention to the character of the teacher in the classroom environment is considered very serious recently. Personality organization was introduced by Kernberg (2002) and has made an important contribution to the understanding and treatment of personality disorders (Arocca et al, 2020). Personality organization refers to different levels of personality in terms of identity coherence, quality of subject relationships, maturity of defenses, flexibility or dryness of personality (Clarkin, 2015). Epistemological beliefs are defined as a person's beliefs about knowledge and knowing and are the result of a personal evaluation about how to obtain knowledge and its limits and criteria (Sardari, 2020). Schumer believes that epistemological beliefs are part of the underlying mechanisms of metacognition, and in the analysis of people's beliefs about knowledge and learning, he has reported four beliefs, which include: 1_ Belief in the stability of ability 2_ Belief in the speed of learning 3_ Belief in the simplicity of knowledge 4_ Belief in certainty are knowledge. Since the dynamism and efficiency of teaching and the realization of scientific insight in association with critical thinking have been considered as one of the important goals of educational systems for teachers and learners, the basic question of the current research is whether teaching style and epistemological beliefs can be Predict teachers based on critical thinking mediated by personality organization?

Method: The present study was carried out by correlation method. According to the purpose of applied research, and according to the method of data collection, it is a descriptive-correlation type of research. The statistical population of the research consisted of all the teachers working in education system in Saez city who were teaching in the academic year 1402-1403. According to the statistics obtained from the expert of the relevant department, there were 500 of them. According to the number of research variables and the researcher's efforts to select a representative sample to generalize the results to the statistical population of the study, according to Kline (2015) principles, 217 elementary school teachers (male and female) were selected as a statistical sample using a simple random sampling method. Research tools were Richman's (1996) teaching style questionnaires, Schumer's epistemological beliefs (1990), Rietkes' critical thinking (2003) and Kernberg personality organization (2002).

Results: The results of this research showed that there is a relationship between teachers' teaching style and their critical thinking. There is a relationship between epistemological beliefs and critical thinking. There is a relationship between teachers' personality organization and their teaching style and epistemological beliefs. Organization-personality variable as a mediator has an indirect effect on the relationship between teachers' teaching style and their epistemological beliefs with critical thinking. Teachers who have normal personality organization have a more adaptive and dynamic teaching style and face knowledge and knowledge themes more realistically.

Discussion and Conclusion: In explaining the results of this research, it can be said that the organization of the personality as a whole that affects all the actions and interactions of a person with himself and the world around him, can determine the way a person faces various issues and issues in different situations. The personality

structure is a relatively stable structure of internalized subject relations. It seems that teachers with normal personality organization can effectively implement classroom interactions, teaching style and knowledge search based on reality due to their realism. These people have the necessary dynamics in their experiences due to their reality testing and adaptive defense mechanisms. As a limitation of the research, since this research was carried out at the elementary level and at the level of Sazeq city, caution should be observed in order to generalize to other levels and other strata of society. It is suggested that this research be carried out in other educational levels and other societies as well. It is also suggested that the managers of the education organization take measures to strengthen the critical thinking of teachers and their epistemological beliefs and to pay attention to the structure of their organization-personality in the recruitment and employment of teachers.

Key words: Teaching style, epistemological belief, critical thinking, personality organization

تدوین مدل علی سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی معلمان بر اساس تفکر انتقادی با میانجیگری سازمان شخصیت

حسن غریبی^{۱*}، پیمان نادری^۲، آرام نادریان^۳

چکیده:

هدف: هدف از انجام این پژوهش تدوین مدل علی سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی معلمان بر اساس تفکر انتقادی با میانجیگری سازمان شخصیت آنان در دوره ابتدایی شهرستان سقز بود.

روش: روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی و معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را تمامی معلمان شاغل در آموزش و پرورش شهرستان سقز که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به تدریس بودند، تشکیل دادند که تعدادشان ۵۰۰ نفر بود. بر اساس قاعده کلاین (۲۰۱۵) حجم نمونه ۲۱۷ نفر از معلمان زن و مرد مقطع ابتدایی انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش پرسشنامه‌های سبک تدریس ریچمن (۱۹۹۶)، باورهای معرفت‌شناختی شومر (۱۹۹۰)، تفکر انتقادی ریتکس (۲۰۰۳) و سازمان شخصیت کرنبرک (۲۰۰۲) بودند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و لیزرل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان داد که مدل کلی پژوهش دارای برازش مطلوب می‌باشد. تفکر انتقادی معلمان بر سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی معلمان تأثیر مستقیم دارد. سازمان شخصیت معلمان بر سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی آنان اثر مستقیم دارد. متغیر سازمان شخصیت به عنوان میانجی تأثیر غیرمستقیم بر رابطه تفکر انتقادی معلمان با سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی آنان دارد. معلمانی که سازمان شخصیت پهنجار دارند سبک تدریس سازگارانه‌تر و پویاتری دارند و واقع‌بینانه‌تر با معرفت و مضامین معرفتی مواجهه دارند.

واژه‌های کلیدی: سبک تدریس، باورهای معرفت‌شناختی، تفکر انتقادی، سازمان شخصی

^۱ استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

*نویسنده مسئول:

Email: h.gharibi@uok.ac.ir

^۲ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، معلم آموزش ابتدایی، سقز، ایران.

^۳ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، معلم آموزش ابتدایی، مریوان، ایران.

مقدمه

در طول تاریخ آموزش و پرورش، معلم همواره ستون و محور تعلیم و تربیت بوده که به صورت مستقیم در امر آموزش نقش داشته است. کانون اقدامات و عوامل تاثیرگذار در امر آموزش معلم است که تأثیر خود را در محیط کلاس و در فرایند تدریس به جای می‌گذارد. اصطلاح سبک تدریس^۱ از قرن بیستم تاکنون مورد توجه محققین، روانشناسان و فیلسوفان قرار گرفت و تعاریف متعددی از آن ارائه شده است (Zamani et al., 2023). منظور از سبک تدریس معلمان، روشی است که با اتخاذ آن در کلاس موضوعات درسی را آموزش می‌دهند، با آن احساس راحتی کرده و از بروز بی‌نظمی در کلاس خود جلوگیری می‌کنند. در رویکردهای جدید آموزش عقیده بر این است که برای تدریس نمی‌توان به یک شیوه به‌خصوص تکیه کرد؛ به عبارت دیگر، معلمان می‌توانند با به‌کارگیری شیوه‌های متنوع تدریس، علاقه و توجه دانش‌آموزان را به درس جلب کرده و تدریس خود را به یادگیری فعال نزدیک‌تر کنند. علاوه بر آن، در انتخاب شیوه و روش تدریس باید به تناسب، کارایی و اثربخشی آن با موضوع مورد تدریس و مبحث مورد نظر نیز توجه داشت. یکی از عوامل مؤثر بر انگیزش و درگیری تحصیلی دانش‌آموز، سبک تدریس معلم می‌باشد. معلمان به ابزارهای خاصی برای برانگیختن دانش‌آموزان نیاز دارند؛ یعنی شیوه‌هایی که باعث افزایش توجه و اصلاح رفتارهای دانش‌آموزان در طول تدریس روزانه می‌شود (Muselman et al., 2019).

سبک تدریس روشی است که مدرس از طریق آن شرایط مطلوب آموزشی را پدید می‌آورد و شرایط یادگیری را برای فراگیران مهیا می‌کند. همچنین نشان‌دهنده کیفیت رفتارهایی است که مدرس در رهبری کلاس و تعاملاتش با فراگیران از خود نشان می‌دهد و نقش مهمی در جنبه‌های مختلف یاددهی ایفا می‌کند (Darvishgadimi & Roudbari, 2008). (Piri & Pourfarhadi, 2018) به نقل از Riechmann & Grasha (1996) سبک تدریس را متأثر از ارزش‌ها، باورها، نگرش‌ها و پیشینه فرهنگی و اجتماعی معلم معرفی کرده است. وی معتقد است یکی از جامع‌ترین سبک‌های تدریس و یادگیری، مدل تدریس و یادگیری گراشا و ریچمن می‌باشد. او در این مدل به سبک تدریس از دیدگاه رویکردهای تدریس توجه کرده است که یا فراگیر محور است یا معلم محور. در این مدل سبک تدریس شامل: ۱- سبک خبره یا متخصص؛ به مفهوم داشتن دانش و تخصص لازم مورد نیاز فراگیران و تلاش در جهت ارتقای شایستگی فراگیران با انتقال اطلاعات است. ۲- سبک آمرانه یا اقتدارگرایانه؛ دارا بودن موقعیت به سبب دانش و نقش مدرسی در بین فراگیران با تعیین هدف، انتظارات، قوانین و داشتن استانداردهای صحیح برای انجام کارها می‌باشد. ۳- سبک فردی یا مدل شخصی؛ در این سبک تأکید بر نظارت مستقیم و مستمر است و این افراد بر این باورند که روش تدریس آنان بهترین روش برای راهنمایی فراگیران است. ۴- سبک تسهیل

^۱. teaching style

کننده؛ بر ماهیت تعامل مدرس با فراگیران تأکید دارد. در این روش، معلم با شاگرد به صورت مشاوره‌ای کار کرده و او را راهنمایی و دلگرم می‌کند. ۵- سبک وکالتی یا تفویض کننده؛ در این روش معلمان به توسعه ظرفیت فراگیران در انجام امور به طور مستقل علاقمند هستند و فراگیران به طور مستقل روی پروژه‌ها کار می‌کنند و معلم به عنوان کارشناس و شخص مطلع در دسترس می‌باشد (Shekurnia et al., 2022).

علاوه بر سبک تدریس معلمان یکی دیگر از متغیرهای مهم در شغل معلمی، باورهای معرفت‌شناختی می‌باشد. باورهای معرفت‌شناختی به عنوان عقاید فرد درباره دانش و دانستن تعریف می‌شود و نتیجه یک ارزیابی شخصی در مورد چگونگی به دست آوردن دانش و حدود و معیارهای آن است (Sardari, 2020). باورهای معرفت‌شناختی یکی از عوامل غیر تحصیلی است که از طریق رویکردهای یادگیری، انگیزه پیشرفت را پیش بینی می‌کند. باورهای اشخاص درباره ماهیت دانش و فرایند یادگیری، که به باورهای معرفت‌شناختی موسوم است با بسیاری از جنبه‌های یادگیری تفکر انتقادی و پیشرفت تحصیلی ارتباط دارد. شومر معتقد است باورهای معرفت‌شناختی بخشی از مکانیزم‌های زیربنایی فراشناخت هستند و در تحلیل باورهای افراد درباره دانش و یادگیری چهار باور را گزارش کرده است که شامل: ۱_ باور به ثابت بودن توانایی ۲_ باور به سریع بودن یادگیری ۳_ باور به ساده بودن دانش ۴_ باور به قطعی بودن دانش هستند. هرچه اعتقاد افراد به انسجام و یکپارچگی دانش ضعیف‌تر باشد، درک ضعیف‌تر و سطحی‌تر از مطالب درسی خواهند داشت کمتر قادر به نظارت بر یادگیری‌های خود خواهند بود (Shiralinejad et al., 2017). باورهای معرفت‌شناختی بر میزان مشارکت فعال در یادگیری، مقاومت و پشتکار در انجام تکالیف مشکل، درک مطلب و حل مسائل تاثیر گذاشته، می‌توانند به یادگیری کمک کنند یا مانع آن شوند (Sardari, 2020). معلمی شغلی است که با مقوله دانش سروکار جدی دارد و مجهز بودن معلم به دانش و اطلاعات نوعی فرزادگی است. تدریس نه‌تنها بر آموزه‌ها، تخصص، دانش و اطلاعات افراد تأثیرگذار است و آنها را افزایش می‌دهد، بلکه بر روان فراگیران نیز اثرگذار است. باورهای معرفت‌شناختی باورهای معلمان درباره ماهیت دانش است که به تصورات شخص از فرایندهای تحصیلی تاثیر می‌گذارد.

یکی از عوامل مؤثر بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی، تفکر انتقادی^۱ است که دانش آموزان نیاز دارند در مدارس کسب کنند و شنیده‌ها، خوانده‌ها، اندیشه‌ها و اعتقادهای مختلفی را که در زندگی با آنها روبرو می‌شوند ارزشیابی کنند و درباره آنها تصمیم‌های منطقی بگیرند (Sajdirad et al., 2021). تفکر اساس هر نوع یادگیری است و رشد هر مهارت یا دانش به آن بستگی دارد. تفکر انتقادی به عنوان یکی از رسالت‌های آموزش عالی اخیراً به شدت مورد توجه قرار گرفته است. تفکر انتقادی، نوعی تفکر مستدل، منظم، هدفمند،

^۱ . Critical Thinking

منطقی و مبتنی بر پیامد می‌باشد که به روش علمی، به بررسی و تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌پردازد و شامل دو جنبه عاطفی و شناختی است. جنبه شناختی بر راهبردهای شناختی و جنبه عاطفی همان گرایش به تفکر انتقادی است که انگیزشی درونی و تمایلی عادت گونه است که فرد را به استفاده از مهارت های تفکر انتقادی برمی‌انگیزد. گرایش به تفکر انتقادی جزو تأثیرگذار در تفکر انتقادی است. گرایش یعنی عملکردی که از طریق شیوه‌هایی مانند نگرش، عادت و ویژگی‌های شخصی پرورش می‌یابد. گرایش به تفکر انتقادی انگیزه درونی برای تفکر انتقادی در مواجهه با فرایند حل مسئله، بازایی یا تصمیم گیری است و بر اجزای نگرشی و انگیزه‌های درونی برای حل مسائل تأکید دارد. بدون گرایش مثبت نسبت به تفکر انتقادی این نوع تفکر نمود پیدا نمی‌کند. بنابراین گرایش به تفکر انتقادی بخشی حیاتی از فرایند تفکر انتقادی می‌باشد (Profetto, 2003). مهارت‌های تفکر انتقادی باعث می‌شود تا افراد دیدگاه‌های عمیق و واضح و روشنی کسب کنند؛ به رویدادها علاقه‌مند شوند و روش قابل قبول و منصفانه ای را برای انجام عمل بر می‌گزینند. پژوهش (Shiralinejad, 2017) نشان داد که بین گرایش به تفکر انتقادی و سبک تدریس اساتید رابطه وجود دارد و گرایش به تفکر انتقادی پیش بینی کننده معنی‌دار سبک تدریس می‌باشد. (Shekurnia et al, 2022) در پژوهشی نشان دادند که بیشترین تبیین و پیش بینی کننده مثبت تفکر انتقادی را سبک تدریس آمرانه به میزان ۴۸ درصد، و کم ترین آن را سبک تدریس وکالتی به میزان ۳۱ درصد دارد. نتیجه گیری یافته های پژوهش نشان داد که بین گرایش به تفکر انتقادی و سبک تدریس اساتید رابطه وجود دارد.

روانشناسان شخصیت بر این باورند که ویژگی‌های شخصیتی و روانشناختی افراد در تمام کنش‌های آنها نقش دارد. در این راستا توجه به شخصیت معلم در فضای کلاس اخیراً بسیار جدی تلقی می‌شود. سازمان شخصیت^۱ توسط Kernberg (2002) معرفی شده است و سهم مهمی در درک و درمان اختلال‌های شخصیت داشته است (Arocca et al, 2020). سازمان شخصیت، اشاره به سطوح متفاوت شخصیت از نظر انسجام هویت، کیفیت روابط موضوعی، پختگی دفاع‌ها، انعطاف‌پذیری یا خشکی شخصیت دارد (Clarkin, 2015). در نظریه شخصیت Kernberg (2008)، از اصطلاح سازمان شخصیت استفاده شده است. بر اساس نظریه Kernberg (2002)، سازمان شخصیت به معنای مسیری است که به واسطه آن، افراد خود و دیگران را درک می‌کنند. اهداف و رفتارهایی که از درون‌شان نشأت می‌گیرد را دنبال می‌کنند و در برابر احساسات ناخوشایند از خود دفاع می‌کنند. سازمان شخصیت می‌تواند در یک مسیر سالم و یا آسیب زنده ادامه پیدا کند (Schultz, 2023). در تحقیقی که توسط Haddadi et al (2022) انجام شد، نتایج نشان داد که رابطه معناداری بین ویژگی‌های شخصیتی معلمان با سبک تدریس آنان وجود داشت؛ همچنین بین

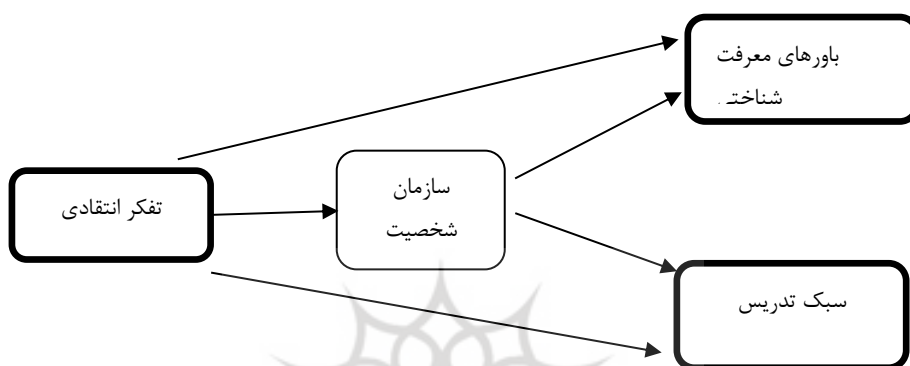
^۱ . Personality organization

ویژگی‌های شخصیتی معلمان با موفقیت مدارس رابطه معناداری بدست آمد، بین ابعاد ویژگی‌های شخصیت با سبک تدریس به جز ابعاد (ویژگی سازگاری و ویژگی گشودگی نسبت به تجربه) ارتباط مثبت و معنادار وجود داشت و به همین ترتیب بین ابعاد ویژگی‌های شخصیت با موفقیت مدرسه به جز بعد (ویژگی روان رنجوری) که ارتباطی نداشت، ارتباط مثبت و معنادار وجود داشت. نگرش معلمان به علم و دانش علاوه بر اینکه می‌تواند تابع ویژگی‌های شخصیتی آنها هم باشد می‌تواند ماهیت باورهای معرفت‌شناختی آنان را رقم بزند.

نتایج پژوهش (Nosrati et al (2014 نشان داد که معلمانی که از تفکر انتقادی بر خوردار بودند، از نوع تدریس فعال استفاده می‌کردند. (Shafii Sustani et al. (2020 در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که بین سبک‌های تفکر انتقادی و سبک‌های تدریس رابطه مستقیم و مثبتی وجود دارد. در پژوهشی که Sufi et al. (2022 انجام دادند، نشان داده شد که که ابعاد سه گانه سبک تدریس، در مجموع ۴۱ درصد از تغییرات پیوند با مدرسه دانش آموزان را پیش بینی کرده‌اند. بعلاوه تنها دو بعد ساختار و حمایت از خودمختاری به عنوان پیش‌بین توانمندسازی شناسایی شدند. این دو بعد سبک تدریس در مجموع توانستند، ۳۴/۸ درصد مؤلفه توانمندسازی را در میان دانش آموزان نمونه مورد بررسی شناسایی نمایند. در این مطالعه، قوی ترین پیش بینی کننده برای مؤلفه پیوند با مدرسه، گسترش تفکر انتقادی و نیز توانمندسازی بعد ساختار سبک تدریس بود.

Tabarmarzballi et al (2022 در پژوهشی تحت عنوان نقش باورهای معرفت‌شناختی در خودکارآمدی و هیجانات تدریس معلمان آموزش ویژه به این نتایج دست یافتند که خودکارآمدی با مؤلفه سریع دانستن یادگیری، ساده دانستن دانش، باور به ذاتی دانستن توانایی و قطعی دانستن دانش رابطه منفی دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که باور به ذاتی بودن توانایی یادگیری قدرت پیش بینی خودکارآمدی را دارد. هم چنین یافته‌ها نشان داد که ذاتی دانستن توانایی یادگیری، ساده دانستن دانش، و سریع دانستن یادگیری با لذت رابطه منفی دارند. به طور کلی معلمان دارای باورهای معرفت‌شناختی خام بیشتر در کلاس هیجانات منفی را تجربه می‌کردند. در تحلیل رگرسیون بجز یادگیری سریع سایر مؤلفه‌های باورهای معرفت‌شناختی توانایی پیش‌بینی لذت را داشت. (Shiralinejad (2017 در پژوهشی نشان دادند که باورهای معرفت‌شناختی رابطه منفی و معنی‌دار با انگیزه پیشرفت و رویکرد عمقی یادگیری دارد. شخصیت وظیفه گرایی و یادگیری عمقی بهتر انگیزه پیشرفت را پیش‌بینی می‌کنند. در پژوهشی که توسط Amirian et al (2022 تحت عنوان سهم تفکر انتقادی و باورهای خودکارآمدی در ترجیحات سبک تدریس در آموزش عالی انجام شد نتایج تحقیق نشان داد که توانایی‌های تفکر انتقادی معلمان و باورهای خودکارآمدی به‌طور معنی‌داری بر ترجیحات سبک تدریس تأثیر می‌گذارد.

از آنجا که پویایی و کارآمدی تدریس و تحقق بینش علمی در همبودی با تفکر انتقادی به مثابه یکی از اهداف مهم نظام‌های آموزشی برای معلمان و فراگیران مورد توجه قرار گرفته است، سؤال اساسی تحقیق حاضر این است که آیا می‌توان سبک تدریس و باورهای معرفت شناختی معلمان را بر اساس تفکر انتقادی با میانجیگری سازمان شخصیت پیش‌بینی کرد؟

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر به روش همبستگی انجام گرفت. با توجه به هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی و با توجه به نحوه گردآوری داده‌ها از پژوهش‌های نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش عبارت بود از تمامی معلمان شاغل در آموزش و پرورش شهرستان سقز که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به تدریس بودند. طبق آمار گرفته شده از کارشناس اداره مربوطه تعدادشان ۵۰۰ نفر بود. با توجه به تعداد متغیرهای پژوهش و تلاش پژوهشگر در راستای انتخاب نمونه معرف برای تعمیم نتایج به جامعه آماری پژوهش، بر اساس قاعده Kline (2015) و محاسبات نرم‌افزار جی‌پاور، ۲۱۷ نفر در نظر گرفته شد. این حجم نمونه با توجه به پیچیدگی مدل شامل متغیرهای Latent و Observed و نیاز به دستیابی به قدرت آماری ۰,۸۰ تعیین شد. ملاکهای ورود برای این پژوهش داشتن سابقه خدمت بالای ۵ سال و اشتغال تمام وقت در آموزش و پرورش بود. ملاکهای خروج عدم همکاری و نداشتن تمایل به پرکردن پرسشنامه‌ها بود.

ابزار های گردآوری اطلاعات:

پرسشنامه سبک تدریس: این پرسشنامه توسط (Riechmann & Grasha (1996 جهت بررسی سبک‌های تدریس اساتید و معلمان طراحی گردیده است. دارای ۴۰ گویه و متشکل از پنج مؤلفه شامل سبک تخصصی، سبک اقتدار رسمی، سبک تعاملی، سبک شخصی و سبک تسهیل‌گری می باشد. گویه ها بر اساس طیف ۵ گزینه ای لیکرت از خیلی کم تا خیلی زیاد کاملاً موافقم (با نمره ۵) تا کاملاً مخالفم (با نمره یک) تنظیم شده است. سبک شخصی سؤالات ۱ تا ۸، سبک تسهیلگری سؤالات ۹ تا ۱۷، سبک تخصصی سؤالات ۱۸ تا ۲۶، سبک اقتدار رسمی سؤالات ۲۷ تا ۳۴ و سبک تعاملی سؤالات ۳۵ تا ۴۰ را در بر می گیرد. روش نمره دهی این پرسشنامه به این صورت است که مجموع نمره پاسخ دهنده در هر سبک جمع می شود و سپس سبکی که نمره پاسخ دهنده در آن بیشتر است، سبک تدریس غالب پاسخ‌دهنده محسوب می شود. پایایی این ابزار در پژوهش حاضر بر اساس آلفای کرانباخ محاسبه شد که برای سبک تخصصی ۰/۸۳، اقتدار رسمی ۰/۸۰، تعاملی ۰/۸۲، شخصی ۰/۷۹، و تسهیلگری ۰/۸۴ بدست آمد.

پرسشنامه باورهای معرفت‌شناختی (شومر ۱۹۹۰): پرسشنامه باورهای معرفت‌شناختی در سال ۱۹۹۰ توسط شومر ساخته شد. در مطالعه خرده مقیاس ها پنج خرده مقیاس یا مؤلفه را مطرح کرد: از این ۵ بعد معرفت‌شناختی، سه بعد به خرد و دانش (ساختار، قطعیت و منبع) و دو بعد دیگر (کنترل و سرعت) به اکتساب دانش مربوط می شود. شومر برای هر یک از این ابعاد یک مجموعه سؤال تهیه کرد که در ۱۲ خرده مقیاس گروه‌بندی شده بودند. برخی از ابعاد معرفت‌شناختی به یک خرده مقیاس و برخی دیگر به دو یا سه خرده‌مقیاس اشاره دارند. مؤلفه های پرسشنامه باورهای معرفت‌شناختی پنج مؤلفه ساده بودن دانش، قطعیت دانش، توانایی ذاتی در یادگیری، یادگیری سریع و خاص بودن دانش را در بر می گیرد. این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای نمره گذاری شده است. تمام گویه ها در یک مقیاس پنج درجه ای طیف لیکرت که از کاملاً مخالفم (یک) تا کاملاً موافقم (۵) رتبه بندی می شود. روایی ابزار از طریق روایی سازه و پایایی هم در پژوهش حاضر بر اساس آلفای کرانباخ محاسبه شد که برای ساده بودن دانش ۰/۸۶، توانایی ذاتی در یادگیری ۰/۸۴، قطعیت دانش ۰/۸۳، یادگیری سریع ۰/۷۷ و خاص بودن دانش ۰/۸۱ بدست آمد.

پرسشنامه تفکر انتقادی ریکتس: فرم اصلی این آزمون تفکر انتقادی توسط (Ricketts (2003 ساخته شده است. این مقیاس دارای ۳۳ سوال و شامل ۳ زیرمقیاس خلاقیت، بالندگی و تعهد است. این پرسشنامه براساس مقیاس ۵ گزینه‌ای ساخته شده است. (Biyabangerd (2008 برای بدست آوردن روایی در تحقیق خود ضرایب همبستگی بین نمره های آزمودنی ها در دو نوبت یعنی آزمون و آزمون مجدد برای کل آزمودنی ها، آزمودنی‌های دختر و آزمودنی‌های پسر به ترتیب $(r=0/77)$ ، $(r=0/88)$ و $(r=0/67)$ بدست

آورده که رضایت بخش است. پایایی این پرسشنامه توسط (Pakmehr et al (2012 با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل نمونه ۰/۹۴ و برای آزمودنی‌های دختر ۰/۹۵ و برای آزمودنی‌های پسر ۰/۹۲ گزارش شده است. در پژوهش حاضر پایایی این ابزار بر اساس نتایج آلفای کرونباخ برای مقیاس خلاقیت ۰/۸۹، بالندگی ۰/۸۶ و تعهد ۰/۹۰ بدست آمد.

پرسشنامه سازمان شخصیت: این پرسشنامه توسط (Kernberg (2002 طراحی و اعتباریابی شده است، اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت برای بررسی سه سازمان شخصیت افراد طراحی شده است. پرسشنامه سازمان شخصیت دارای ۳۷ سوال و ۳ مؤلفه شامل آزمون‌گری واقعیت، دفاع‌های روان‌شناختی نخستین و سردرگمی هویت می‌باشد و بر اساس طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت ساخته و طراحی شده است. پایایی این پرسشنامه که توسط Kernberg با آلفای کرونباخ انجام شد، بالای ۰/۷۰ به دست آمده است که نشان از پایایی این پرسشنامه می‌باشد. در پژوهش حاضر بررسی پائانی این پرسشنامه مجدداً با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه آزمون‌گری واقعیت ۰/۸۱، دفاع‌های روان‌شناختی نخستین ۰/۸۰ و سردرگمی هویت ۰/۷۹ بدست آمد.

تجزیه و تحلیل اطلاعات نیز با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون توسط نرم‌افزار SPSS و معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار لیزرل انجام شده است.

یافته ها

در این قسمت نتایج تجزیه و تحلیل یافته ها ارائه می گردد. جدول ۱ اطلاعات توصیفی مربوط به مشارکت کنندگان را نشان می دهد.

جدول ۱: درصد فراوانی مشارکت کنندگان (جنسیت، سابقه خدمت، مدرک و رشته تحصیلی)

جنسیت			سابقه خدمت		
مرد	زن	کمتر از ۱۰ سال	۱۰ تا ۲۰ سال	۲۰ تا ۳۰ سال	بالاتر از ۳۰ سال
۵۱/۶۲	۴۸/۳۸	۴۸/۸۴	۳۱/۳۳	۱۷/۰۵	۲/۷۶

مدرک تحصیلی					رشته تحصیلی
دیپلم	فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	دکتر	علوم انسانی
۱۱/۸۴	۱۱/۵۲	۶۸/۶۶	۱۷/۵۱	۰/۴۶	۳۱/۳۳
					علوم تجربی
					ریاضی فیزیک
					فنی حرفه ای
					سایر
					۱۱/۹۸

برای آزمون فرضیه‌ها، فرضیه ی اصلی پژوهش در یک مدل و فرضیات فرعی در مدلی جداگانه مورد آزمون قرار گرفته است. قبل از وارد شدن به مرحله آزمون فرضیات، از محقق شدن پیش فرضهای لازم برای آزمونها اطمینان حاصل شد و نیز نرمال بودن داده‌ها با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد که در جدول (۲) آمده است.

جدول ۲: بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق

کولموگروف-اسمیرنوف

Sig.	Df	Statistic	
۰/۰۶۵	۲۱۶	۰/۱۱۷	سبک تدریس
۰/۰۶۷۰	۲۱۶	۰/۰۷۴	باورهای معرفت شناختی
۰/۰۶۷۰	۲۱۶	۰/۰۴۷	تفکر انتقادی
۰/۰۶۱	۲۱۶	۰/۰۸۰	سازمان شخصیت

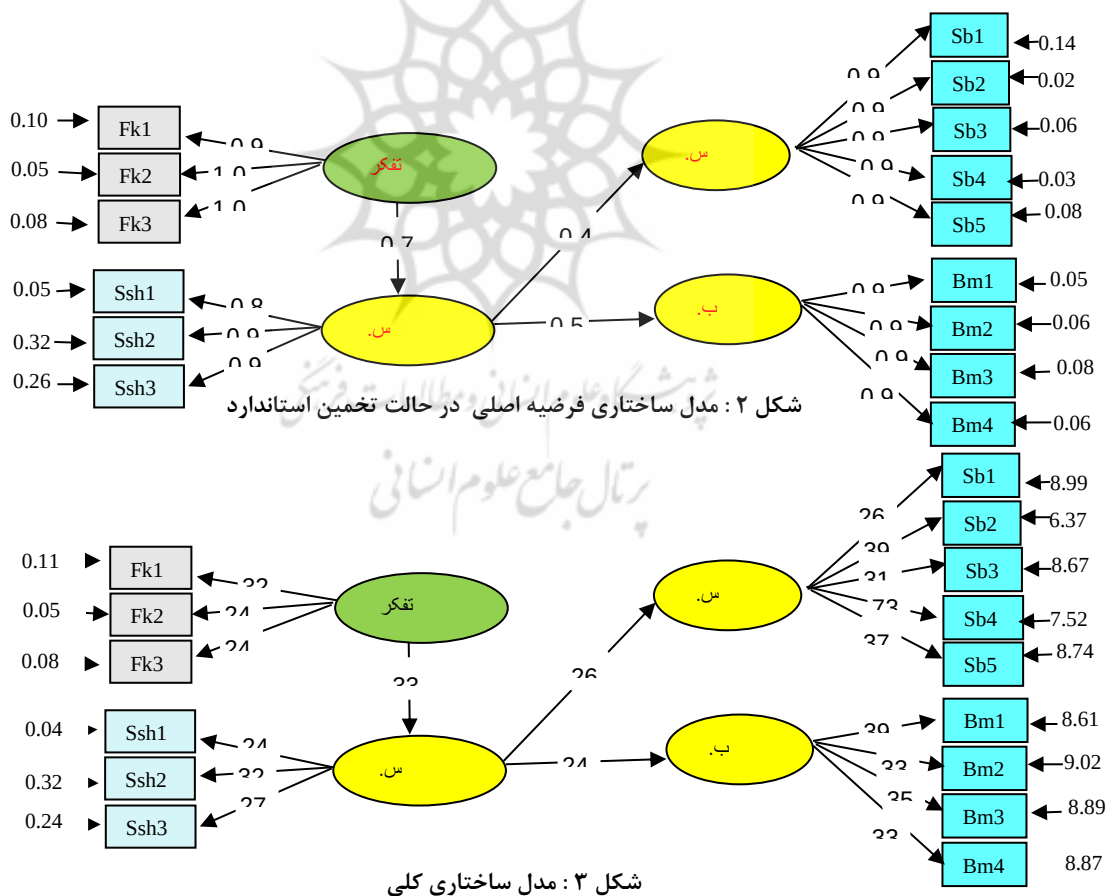
یافته‌ها بیانگر این بود که سطح معناداری برای متغیر سبک‌تدریس معلمان در آزمون کولموگروف اسمیرنوف برابر $S=0/065$ و سطح معنی‌داری به‌دست آمده برای باورهای معرفت‌شناختی و متغیر تفکر انتقادی به ترتیب برابر با $S=0/067$ و $S=0/067$ می‌باشد و سطح معنی‌دار متغیر سازمان شخصیت در آزمون کولموگروف اسمیرنوف برابر $S=0/061$ است. سطح معنی‌داری همه‌ی متغیرهای به کار رفته در این پژوهش از $0/05$ بیشتر می‌باشند که نشان از آن می‌باشد که توزیع داده‌ها در بین داده‌های این متغیرها نرمال است. نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بیانگر آن است که با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معنادار و مثبتی میان متغیر پیش‌بین تفکر انتقادی با متغیرهای ملاک (سبک تدریس و باورهای شناختی) و متغیر میانجی سازمان شخصیت و نیز با وجود دارد و همچنین بین سازمان شخصیت و تفکر انتقادی رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد.

جدول ۳. آزمون همبستگی پیرسون سبک تدریس و باورهای معرفت شناختی بر اساس تفکر انتقادی با میانجی-
گری سازمان شخصیت

سازمان شخصیت		تفکر انتقادی	
سبک تدریس	ضریب همبستگی	۰/۴۹۳	۰/۵۲۴
	پیرسون		
سطح معنی داری	۰/۰۰۱	۰/۰۱	

تعداد متغیرها	۲۱۷	۲۱۷
بآورهای شناختی	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۵۰۶
	۰/۴۸۹	
سطح معنی داری	۰/۰۱	۰/۰۱
تعداد متغیرها	۲۱۷	۲۱۷
سازمان شخصیت	ضریب همبستگی پیرسون	----
	۰/۷۷۶	
سطح معنی داری	۰/۰۰۱	----
تعداد متغیرها	۲۱۷	۲۱۷

نتایج مدل سازی معادلات ساختاری ارائه شده:

جدول ۴. شاخص‌های برازش کلی مدل اصلی پژوهش

شاخص	سطح	شاخص	شاخص	شاخص	شاخص	ریشه میانگین
مقدار	۰/۰۲۴	۰/۹۳	۰/۹۴	۰/۹۴	۰/۹۵	۱/۸۴
دامنه	کمتر از ۰/۱	بیشتر از ۰/۹	بیشتر از ۰/۹	بیشتر از ۰/۹	بیشتر از ۰/۹	کمتر از ۳
مطلوب						

با توجه به شاخص‌های برازش و مقدار به دست آمده از مدل ساختاری در حالت تخمین استاندارد که ضریب تأثیر ۰/۷۸ به دست آمده و همچنین مقدار معنی‌داری که ۳۳/۸۴ به دست آمده و این مقدار بیشتر ۱/۹۶ است، فرضیه اصلی تأیید می‌شود و نیز ضریب همبستگی موجود بین متغیرها چون بالای ۰/۴ می‌باشد، نشان از وجود رابطه‌ی معناداری بین متغیرها می‌باشد و همچنین چون درجه آزادی کای دو کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد ($\text{Sig} = 0.001 < 0.05$)، می‌توان گفت سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی معلمان را می‌توان بر اساس تفکر انتقادی با میانجی‌گری سازمان شخصیت پیش بینی کرد.

جدول ۵. آزمون همبستگی پیرسون سبک تدریس معلمان با تفکر انتقادی

تفکر انتقادی				
مدل شخصی	ضریب همبستگی پیرسون	تعدد	بالندگی	خلاصیت
	۰/۳۹۹	۰/۵۲۷	۰/۷۷۷	
سطح معناداری	۰/۰۵	۰/۰۲	۰/۰۱	
تعدد معتبر	۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	
تسهیلگری	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۴۹۱	۰/۷۷۶	۰/۶۰۱
	سطح معناداری	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰
	تعدد معتبر	۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷
تخصصی	ضریب همبستگی پیرسون	۰/۴۷۷	۰/۷۷۶	۰/۴۰۱

سبک

تدریس

۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۱	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	
۰/۵۳۵	۰/۴۱۱	۰/۴۹۳	ضریب همبستگی پیرسون	اقتدارگرا
۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	
۰/۷۱۰	۰/۷۱۵	۰/۵۱۶	ضریب همبستگی پیرسون	تعاملی
۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	

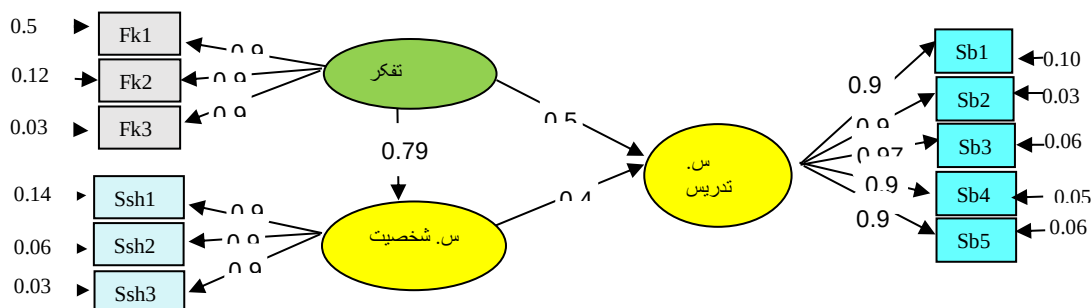
نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بیانگر آن است که با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معنادار و مثبتی میان متغیر تفکر انتقادی و مؤلفه های آن با سبک تدریس معلمان وجود دارد. از مؤلفه های سبک تدریس مدل شخصی و تسهیل گری با مؤلفه تعهد از تفکر انتقادی، مؤلفه تخصصی و تعاملی از سبک تدریس با مؤلفه بالندگی از تفکر انتقادی و مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس با مؤلفه خلاقیت از تفکر انتقادی رابطه مثبت و همبستگی نسبتاً قویتر را دارا می باشند.

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بیانگر آن است که با سطح اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معنادار و مثبتی میان متغیر تفکر انتقادی و مؤلفه های آن با باورهای معرفت شناختی معلمان وجود دارد. از متغیر باورهای معرفت شناختی مؤلفه ساده بودن دانش و قطعیت دانش و یادگیری سریع با مؤلفه خلاقیت از تفکر انتقادی بیشترین همبستگی را دارند. مؤلفه منبع دانش و توانایی ذاتی از باورهای معرفت شناختی و مؤلفه بالندگی از تفکر انتقادی بیشترین همبستگی را دارند. پس می توان گفت که تفکر انتقادی با باورهای معرفت شناختی معلمان رابطه مثبت و معنادار دارد.

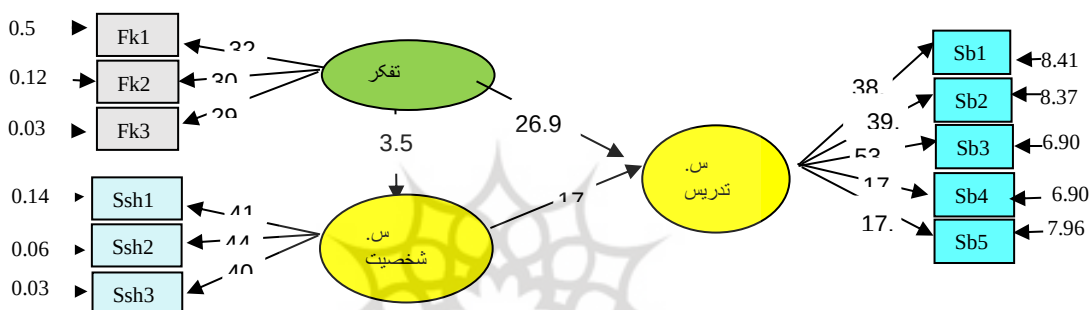
جدول ۶: آزمون همبستگی پیرسون بین باورهای معرفت‌شناختی با تفکر انتقادی

تفکر انتقادی				
خلاقیت	بالندگی	تعهد		
۰/۶۴۸	۰/۳۳۲	۰/۴۰۷	ضریب همبستگی پیرسون	ساده بودن دانش
۰/۰۱۹	۰/۰۲	۰/۰۵	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	
۰/۷۶۱	۰/۵۰۶	۰/۶۱۹	ضریب همبستگی پیرسون	قطعیت دانش
۰/۰,۴	۰,۰۱	۰/۰۲	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	
۰/۶۸۶	۰/۶۹۵	۰/۴۷۷	ضریب همبستگی پیرسون	منع دانش
۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	
۰/۵۲۱	۰/۵۶۴	۰/۵۳۴	ضریب همبستگی پیرسون	توانایی ذاتی در یادگیری
۰/۰۲	۰,۰۱	۰,۰۰	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	
۰/۴۹۲	۰/۷۴۲	۰/۴۲۵	ضریب همبستگی پیرسون	یادگیری سریع
۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۵	سطح معناداری	
۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	تعداد معتبر	

باورهای معرفت
شناختی

شکل ۴: مدل ساختاری فرضیه فرعی سوم در حالت تخمین استاندارد

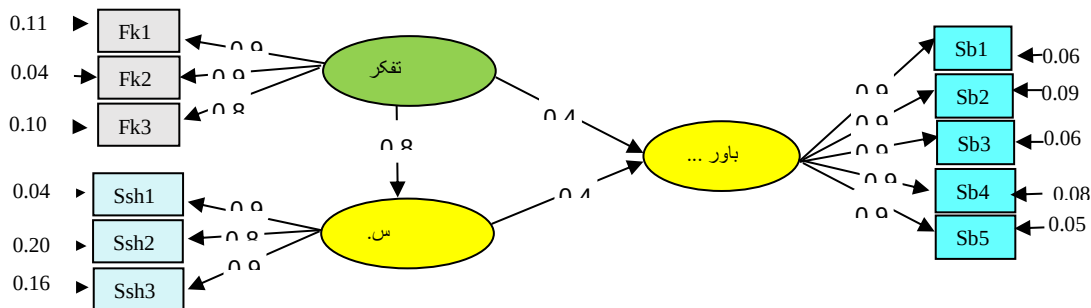
شکل ۵: مدل ساختاری کلی

در ادامه مدل ساختاری فرضیه سوم در حالت تی و شاخص VAF برای محاسبه اثر غیر مستقیم آمده است.

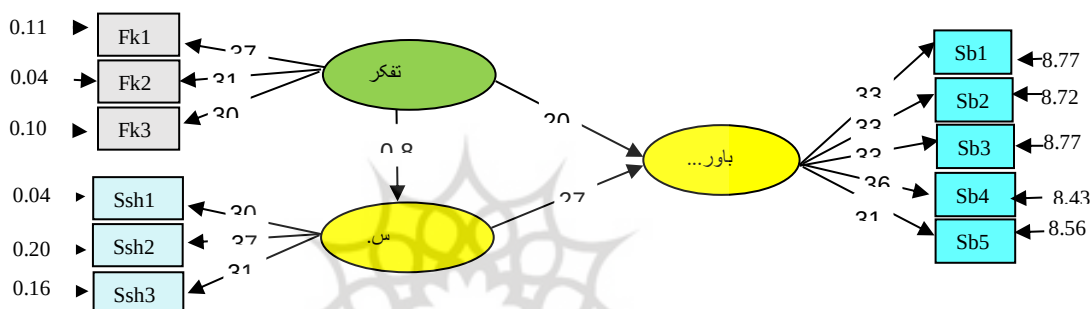
$$vaf = \frac{(a \times b)}{(a \times b) + c} = \text{اثر کل} = (a \times b) + c =$$

در حالت استاندارد ۰/۴۵ VAF =

با توجه به مدل ساختاری، مشاهده می‌شود که رابطه میان متغیر پیش‌بین یعنی تفکر انتقادی و متغیر میانجی یعنی سازمان شخصیت و ۰/۷۹ و از رابطه میان متغیر پیش‌بین یعنی تفکر انتقادی با متغیر ملاک یعنی سبک تدریس ۰/۴۹، بیشتر است. در جدول شماره (۵) نشان داده می‌شود که مقدار درجه آزادی کای دو در این کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد و نیز با توجه به این که همه اعداد آماره T بیشتر ۱/۹۶ می‌باشند، معنی‌دار بودن روابط، اعتبار و برازندگی مناسب مدل تایید می‌شود.

شکل ۶: مدل ساختاری فرضیه فرعی چهارم در حالت تخمین استاندارد

شکل ۷: مدل ساختاری فرضیه چهارم در حالت تی

در حالت استاندارد $VAF = 0/46$

جهت بررسی این رابطه از مدل ساختاری، خی دو و آزمون تی استفاده شده است. رابطه میان متغیر پیش‌بین یعنی تفکر انتقادی و متغیر میانجی یعنی سازمان‌شخصیت $0/87$ و از رابطه میان متغیر پیش‌بین یعنی تفکر انتقادی با متغیر ملاک یعنی باور معرفت‌شناختی $0/48$ ، بیشتر است. همچنان که مشاهده می‌شود، با توجه به این که مقدار درجه آزادی کای دو در این یافته‌ها کمتر از $0/05$ می‌باشد و نیز با توجه به این که همه اعداد آماره T بیشتر $1/96$ می‌باشند، معنی‌دار بودن روابط، اعتبار و برازندگی مناسب مدل تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که با توجه به شاخص‌های برازش کلی مدل ساختاری و مقدار به دست آمده در دو حالت تخمین استاندارد معنی‌داری، فرضیه اصلی پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل این فرضیه نشان داد که سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی معلمان را می‌توان بر اساس تفکر انتقادی یا میانجی‌گری سازمان‌شخصیت پیش‌بینی کرد. نتایج بیانگر این بود که بین سبک تدریس و تفکر انتقادی و بین باورهای معرفت‌شناختی با تفکر انتقادی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. نتایج تحلیل

مدل‌های ساختاری با توجه به شاخص‌های برازش کلی مدل ساختاری در دو حالت تخمین استاندارد و معنی‌داری به این صورت که همه مؤلفه‌های سبک تدریس و باورهای معرفت‌شناختی بر اساس تفکر انتقادی با میانجی‌گری سازمان شخصیت قابل پیش‌بینی است. این یافته با پژوهش Meilin et al., (2014), Nosrati et al., (2022), Amirian et al., (2022), Shekurnia et al., (2022), Sufi et al., (2022) و Shafii Sustani et al., (2020) و Haddadi et al., (2022) همسو می‌باشد.

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون بیانگر آن بود که رابطه معنادار و مثبتی میان متغیر تفکر انتقادی و مؤلفه‌های آن با سبک تدریس معلمان وجود دارد. از مؤلفه‌های سبک تدریس مدل شخصی و تسهیل‌گری با مؤلفه تعهد از تفکر انتقادی، مؤلفه تخصصی و تعاملی از سبک تدریس با مؤلفه بالندگی از تفکر انتقادی و مؤلفه اقتدارگرا از سبک تدریس با مؤلفه خلاقیت از تفکر انتقادی رابطه مثبت و همبستگی نسبتاً بالایی را دارا می‌باشند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تفکر انتقادی با سبک تدریس معلمان رابطه مثبت و معنادار دارد. این یافته با پژوهش‌های (Meilin et al., (2023), Amirian et al. (2022), Nosrati et al. (2014), Shekurnia et al. (2022), Sufi et al. (2022) و Shafii Sustani et al. (2020) همسو است و با پژوهش مسلمان و همکاران (۱۳۹۹) ناهمسو است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که، سبک تدریس یا سبک آموزش معلم، روش شناخته شده‌ای است که معلم با آن وظایف یادگیری را مشخص و فرایند تدریس را هدایت می‌کند و می‌توان آن را به عنوان کنش ترجیحی و تمایل به سمت رفتاری که منجر به یادگیری انتقادی می‌شود تلقی نمود. برخورداری از تفکر انتقادی به عنوان یک قابلیت می‌تواند به مثابه یک کاتالیزور در همه موقعیت‌ها عمل نموده و تصمیمات و کنش‌های ما را از طریق ارزیابی نقادانه و مستدل پالایش نماید. به عبارتی دیگر تفکر انتقادی باعث می‌شود تا با در نظر گرفتن همه جوانب امور و تجزیه و تحلیل گزینه‌ها و امکان‌های مختلف به انتخاب کنش و تصمیمی بپردازیم که سازنده‌ترین و پویاترین اقدام در شرایط موجود است.

از میان سبک‌های تدریس از دید گراشا، سبک تسهیل‌گری و مدل شخصی نسبت به سایر سبک‌ها بیشتر تحت‌تأثیر مؤلفه تعهد از تفکر انتقادی قرار می‌گیرند. به عبارتی می‌توان گفت که، معلمانی که دانش‌آموزان را در موقعیت‌های مختلف تشویق می‌کنند به حل مسائل و فعالیت‌های علمی علاقمند هستند، در تدریس توانایی‌های بازسازی و تفکر انتقادی دانش‌آموزان را تحریک می‌کنند و بر افزایش قدرت تفکر تخیل و تصورات خلاقانه دانش‌آموزان تمرکز دارند. این ویژگی‌ها بیشتر تحت تأثیر مؤلفه تعهد از تفکر انتقادی هستند. معلمانی که از سبک تخصصی و تعاملی در روش تدریس خود بیشتر استفاده می‌کنند تحت تأثیر مؤلفه بالندگی از تفکر انتقادی هستند. این‌ها معلمانی هستند که، دانش‌آموزان را به یادگیری سیستم‌های فرایندی، روش‌های جدید در موقعیت‌های مختلف و آوردن مثال علمی، فکر کردن در مورد محتوای درس، توانای بازسازی و تفکر انتقادی تشویق می‌کنند. معلمانی که از سبک تدریس اقتدارگرا در روش تدریس خود استفاده می‌کنند افرادی هستند که تحت تأثیر مؤلفه خلاقیت از تفکر انتقادی هستند. این‌ها معلمانی هستند که واقعیت و اصول علمی را در نظر دارند. از دانش‌آموزان انتظار دارند به محتوای درس فکر کرده و الزامات و برنامه درسی را به درستی اجرا کنند. در کل می‌توان گفت که سبک تدریس

تسهیل‌گری و مدل شخصی بیشتر تحت تأثیر مؤلفه تعهد از تفکر انتقادی می‌باشد و سبک تدریس تخصصی و تعاملی تحت تأثیر مؤلفه بالندگی از تفکر انتقادی می‌باشد. سبک تدریس اقتدارگرا هم بیشتر تحت تأثیر مؤلفه خلاقیت از تفکر انتقادی می‌باشد.

نتایج حاصل از آزمون همبستگی بیانگر آن بود که تفکر انتقادی با باورهای معرفت‌شناختی معلمان رابطه معنادار و مثبت دارد. این یافته با پژوهش‌های (Amirian et al., (2022), Karamati (2018), Tabarmarzballi et al., (2022) همسو و با پژوهش (Shirlinejad et al., (2017) ناهمسو است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که، باورهای معرفت‌شناختی جهت‌گیری‌های اساسی افراد درباره تفکر انتقادی و موضوعات یادگیری را نشان می‌دهد. از میان باورهای معرفت‌شناختی معلمان، از دید شومر قطعیت دانش، ساده بودن دانش و یادگیری سریع با مؤلفه خلاقیت از تفکر انتقادی بیشترین همبستگی را دارد. به عبارتی معلمانی که به عدم قطعیت، مطرح کردن سوالات زیاد، بیان ساده مطالب درسی، شناخت ایده‌های اصلی کتاب، اندازه‌گیری دقیق، کشف حقیقت، یادگیری سریع مطالب درسی، استمرار در مطالعه و یادگیری باور دارند، از مؤلفه خلاقیت از متغیر تفکر انتقادی بیشترین تأثیر را می‌پذیرند. معلمانی که به منبع دانش، توانایی ذاتی در یادگیری از مؤلفه‌های باورهای معرفت‌شناختی اعتقاد دارند، با مؤلفه‌های بالندگی از تفکر انتقادی بیشترین انس را دارند. به عبارتی دیگر معلمانی که به کیفیت تدریس، مشورت، صحت مطالب آموزشی، دوره‌های آموزشی، توانایی یادگیرنده و استعداد افراد توجه دارند، از مؤلفه‌ی بالندگی از متغیر تفکر انتقادی بیشترین تأثیر را می‌پذیرند.

نتایج دیگر این پژوهش نشان داد که سبک تدریس معلمان را بر اساس تفکر انتقادی با میانجی‌گری سازمان شخصیت می‌توان پیش‌بینی کرد. این یافته با پژوهش‌های (Sufi et al., (2022), Haddadi et al., (2022), Shafii Sustani et al., (2020) و (Nosrati et al., (2014) همسو می‌باشد. آخرین نتیجه به‌دست آمده از این پژوهش نشان از آن می‌باشد، که باورهای معرفت‌شناختی معلمان را بر اساس تفکر انتقادی با میانجی‌گری سازمان شخصیت می‌توان پیش‌بینی کرد. این یافته با پژوهش‌های (Karamati (2018), Amirian et al., (2022) همسو و با پژوهش (Shirlinejad (2017) ناهمسو می‌باشد. در تبیین نتایج این پژوهش می‌توان گفت سازمان شخصیت به مثابه کلیتی که همه کنش‌ها و تعاملات انسان با خود و جهان پیرامونش را تحت تأثیر قرار می‌دهد، می‌تواند در موقعیت‌های مختلف شیوه مواجهه انسان را با مسائل و موضوعات گوناگون تعیین می‌کند. ساختار شخصیت ساختاری نسبتاً پایدار از روابط موضوعی درونی شده است. در دیدگاه روان‌پویشی، ساختارها، الگوهای کنشی پایداری هستند که دائماً در شرایط محیطی خاص فعال می‌شوند.

ساختارهای روانشناختی؛ رفتار، دیدگاه و تجارب ذهنی فرد را سازماندهی می‌کنند. سازمان شخصیت مسیرهایی را مشخص می‌کند که به واسطه آن، افراد خود و دیگران را درک می‌کنند، اهداف و رفتارهایی که از درونشان نشأت می‌گیرد را دنبال می‌کنند و در برابر احساسات ناخوشایند از خود دفاع می‌کنند. سازمان شخصیت می‌تواند در یک مسیر سالم و یا آسیب‌زننده ادامه پیدا کند. افراد دارای سازمان شخصیت بهنجار الگوهای شناختی، عاطفی و رفتاری پویا و سازنده‌ای را در زندگی تجربه می‌کنند، به

طوری که در همه موقعیت‌ها درون‌مایه ای از مواجهه سالم، عقلانی و بالغانه را می‌توان در آنها مشاهده کرد. به نظر می‌رسد معلمان دارای سازمان شخصیت بهنجار به دلیل برخورداری از واقعیت‌سنجی می‌توانند تعاملات کلاسی، سبک تدریس و جستجوی دانش را مبتنی بر واقعیت و به طور سازنده‌ای اجرایی بکنند. این افراد به دلیل برخورداری از واقعیت‌آزمایی و مکانیسم‌های دفاعی سازگاران پویایی‌های لازم را در تجارب خود دارند. به عنوان محدودیت تحقیق از آنجا که این پژوهش در مقطع ابتدایی و سطح شهرستان سقز انجام گرفته است، جهت تعمیم به دیگر مقاطع و معلمان سایر جوامع باید جانب احتیاط را رعایت نمود. پیشنهاد می‌شود که این پژوهش در دیگر مقاطع تحصیلی و جوامع دیگر نیز انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که مدیران سازمان آموزش و پرورش تدابیری را اتخاذ نمایند که تفکر انتقادی معلمان و باورهای معرفت‌شناختی آنان از طریق برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی تقویت شود. علاوه بر این در استخدام و بکارگیری معلمان به سازه سازمان شخصیت آنان توجه نمایند. پیشنهاد می‌شود، مدیران و معلمان سازمان آموزش و پرورش با اهمیت دادن به تفکر انتقادی زمینه مناسب برای تحقق پویایی در تدریس و فضای کلاس را فراهم نمایند.

سپاسگزاری

از همه‌ی شرکت‌کنندگانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، تشکر و سپاسگزاری می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی شرکت‌کننده‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالب حاضر توسط نویسندگان مقاله تأمین شد.

تعارض منافع

پژوهش حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده و نویسندگان متعهد می‌شوند که به هیچ همایش و نشریه‌ی داخلی و خارجی ارسال نشده و تنها جهت بررسی و چاپ به فصلنامه تدریس پژوهی ارسال شده است.

References:

- Akbari, R., Tavassoli, K. (2011). Teacher efficacy, burnout, teaching style and emotional intelligence possible relationships and differences. *Iranian journal of applied linguistics*, 14(2): 31-61.
- Amirian, S. Kh., Rezaei, Z., Hatami Kia, S., and Karsheki, H. (2022). Examining the psychometric properties of online self-regulation learning questionnaire in students. *Educational Psychology Quarterly*, 18 (64), 85-105. [In Persian]
- Arocca, N. Tamayo, R. Segal, V & Diaz, C.(2020). Diagnosis of personality organization: A theoretical empirical update of Otto F. Kernberg's proposal.:372 -383 .

- Biyabangerd, I. (2008). Educational Psychology, Tehran, Ed. [In Persian]
- Clarkin JF, Caligor E, Stern B. (2015). The Structured Interview for Personality Organization-Revised (STIPO-R). Unpublished manuscript, Department of Psychiatry, Weill Cornell Medical College, NY, New York.
- Conti, G, J. (2004). Identifying your teaching style. Krieger publishing company. 76-91.
- Darvishgadimi, F., & Roudbari, M. (2008) Teaching styles of faculty members of Iran University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Sciences, 11(8): p, 917. [In Persian]
- Haddadi, F., Hossein-Zaei, A., Sabekzai, A., Malazii, A. (1401) Investigating the relationship between teachers' personality traits with their teaching styles and school success, the first national conference of theoretical approaches and new technology in administrative sciences. <https://civilica.com/doc/1563515>
- Karamati, E. (2018). Examining the epistemological beliefs of Farhangian University lecturers for the training of teachers of thought according to their demographic characteristics. Curriculum Research, 9(17): 299-319. [In Persian]
- Kernberg, O. (2008). Aggressivity, Narcissism, and SelfDestructiveness in the Psychotherapeutic Rela: New Developments in the Psychopathology and Psychotherapy of Severe Personality Disorders. Yale University Press.
- Kernberg, o, f. (2002). Borderline conditions and pathological narcissism. New York: jason Aronson.
- Kline, R. B. (2015). Principles and practice of structural equation modeling (4th ed.). Guilford Press.
- Meilin, Y. Hongrui L., & Lifan Z. (2023). Influence of personality on work engagement and job satisfactionamong young teachers: mediating role of teaching style. Current Psychology: 42:1817–1827.
- Musalman, M., Atadekht, A., Mehdavi, A. (2019) Investigating the level of neurocognitive knowledge, thinking styles and teaching style preference of primary school teachers in Amol city. Povish Journal in Humanities Education, Farhangian University, N.19. [In Persian]
- Nosrati, F., Khosh-Nazar, A., Pour-Azari, A. (2015). Investigating the relationship between critical thinking in teaching style and educational performance among elementary school teachers in Shebaster city. The third international conference on new researches in management, economics and accounting. <https://isnac.ir/XYAC-ZCAEH>. [In Persian]
- Pakmehr, H., Mirdurghi, F., Ghanai Chamanabad, A., Karmi, M. (2012). Validation, validation and factor analysis of Ritex critical thinking tendency scale in high school. Educational Measurement Quarterly. 11(4). [In Persian]
- Piri, M. and Pourfarhadi, L. (2018). The Relationship between Thinking and Teaching Styles with Classroom Management (Case Study: Faculty Members of Urmia University). Higher Education Letter, 11(41), 89-111.
- Profetto-McGrath J. (2003). The relationship of critical thinking skills and critical thinking dispositions ofbaccalaureate nursing students. 43(6): 569-77.

- Ricketts, J. C., Rudd, R. D. (2005). Critical Thinking Skills of Selected Youth Leaders: The Efficacy of Critical Thinking Disposition, Leaders and Academic Performance, *Journal of Agricultural Education*, 46 (1): 32-43.
- Riechmann, S. W. & Grasha, A. F. (1996). A Rational Approach to Developing and Assessing the Construct Validity of a Student Learning Style Scales Instrument. *The Journal of Psychology*, 87: 213-223.
- Sajdirad, H., Jehani, J., Shafiei Sarost, M., Mohammadi, M. (2021) Designing a model for teaching critical thinking on the critical thinking skills of sixth grade elementary school students, research in curriculum planning of the 18th year, second term, 43:113-134. [In Persian]
- Sardari, B. Ahmadzadeh, R. (2020) The mediating role of metacognitive strategies in the relationship between epistemological beliefs and self-directed learning in students 2020- Research paper- 2 Scientific Quarterly Journal of Educational Sciences from the perspective of Islam- Imam Sadiq University - Sisters Campus- Volume 8 Number 15 _Autumn and Winter 2019 _Pages 123_ 146. [In Persian]
- Schultz, S. E., & Schultz, D. P. (2023). Personality theories. Translated by Sessid Mohammadi, Yahya - 50th edition - Arsbaran Publications. [In Persian]
- Shafiesarvestani, M., Jahani, J. and Rakhdapoor, A. (2020). Designing a Structural Model for Predicting Students Research Morale based on Teachers' Teaching Styles and Thinking Style. *Research in Teaching*, 8(1), 241-218. doi: <https://doi.org/10.34785/J012.2020.733>
- Shekurnia, A.H, Elhampour, H, Orki Koh Shur, M, & Izadpanah, Sh. (2022). Investigating the relationship between the level of tendency towards critical thinking and the teaching style of academic staff members at Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz. *Research in Medical Science Education*, 14(1), 44-53. [In Persian]
- Shiralinejad, F. Safizadeh, N. (2017) Investigating the relationship between pistemological beliefs, learning approach and motivation to progress, *Journal of Psychology and Educational Sciences Quarterly*, Volume 4, Number 1, Spring 2017, Pages 95-86.
- Sufi, H.A. Marzia, A., Pourgaz, A.W. (2022). The role of perceived teaching style dimensions in predicting students' psychological empowerment and connection with school. *Journal of Educational Psychology Studies*, Volume 19, Number 47. Autumn 1401, pages 86-97. [In Persian]
- Tabarmarzballi, H. Hajitabar. Firouzjaei, M. Ezdi, S. (2022). The role of epistemological beliefs in the self-efficacy and teaching emotions of special education teachers. *Curriculum Scientific Research Journal of the Iranian Curriculum Studies Association*, twelfth period, first issue, 23, 254-237. [In Persian]
- zamani, A., Pouratashi, M. and Bagherian Far, M. (2023). The Relationship Between Faculty Members' Teaching Styles with Students' Academic Enthusiasm and Academic Performance. *Research in Teaching*, 11(2), 175-150. doi: 10.22034/trj.2023.62905